

ség látogatja. December hó 7-éig közel tizenhétezer látogató kereste föl. December elsején, vasárnap ötezerkétszáz ember tekintette meg a gyűjteményeket. Glück Frigyes, akinek gyűjteménye a legszebbek közé tartozik, az Iparművészeti Múzeumnak ajándékozta negyven darabból álló kulcs-gyűjteményét, mely azelőtt Hefner-Alteneck, híres német tudós tulajdona volt, aki erről kiváló munkát is írt. A gyűjtemény művészettörténeti fontossága abban rejlik, hogy a kulcs fejlődését a XII. századtól a XVII. századig tünteti föl teljes sorozatban. Glück Frigyesen kívül még többen mások is ajándékoztak egyes tárgyakat a múzeumnak, így Hirsch Istvánné egy művészi értékű bronzveretes alabástromból faragott órát, továbbá egy XIX. századi közsörült üvegyűjteményt. A kiállításról készült leíró katalógus második kiadása a napokban hagyja el a sajtót.

AZ ORSZ. RÁTH GYÖRGY MÚZEUM rendezésével Radács Jenő igazgató nemsokára elkészül és így megnyílik a nagyközönség részére. A múzeum hetenként háromszor, kedden, csütörtökön és szombaton lesz nyitva d. e. 10 órától délután 4-ig. A látogatókat kimerítő, leíró katalógus tájékoztatja a múzeum látnivalói között.

KÜLFÖLD.

A KÜLFÖLDI hírek sokasága között ez alkalommal feltűnik a művészettiszteltből vagy szeretetből művészi intézeteknek, városoknak vagy intézményeknek magánosok által adott összegek, gyűjtemények és ajándékok száma. Ezt az adományozási hajlamot nemzeti jellegnek is lehet tekinteni, de kétségtelenül a kultúra és jólét jele. Franciaország és Németország jár elől e tekintetben. Így a párisi Louvre-nek megint egy nagy hagyaték jutott, amennyiben Audeoud ismert francia műgyűjtőnek több milliót érő gyűjteményét a Louvre-ra hagyta. Audeoud nem régen a sèvres-i múzeumnak adományozta keramiai gyűjteményét, gazdag könyvtárát pedig a nemzeti könyvtárnak. Mindezt most azzal tetézte, hogy egész vagyonát a nemzeti műgyűjtemények javára fordította. — A párisi „Société des Amis du Louvre“ az állam rendelkezésére bocsátott 20 millió frankot, hogy a XVIII.-ik századnak elszórt, de megszerezhető szép bútoraít a Louvre számára összegyűjthesse. — Fruges városának (Pas-de-Calais) is jutott egy értékes hagyaték özv. Le Sergeard úrnőtől, aki redinghem-i kastélyát értékes képgyűjteményével a városra hagyta, de azonfelül 100.000 frankot a kastély fentartására, amely ezentúl nyilvános múzeum lesz. — Egy festőművész Arthur Méricé Páris városára hagyta kiváló képek-ből és műtárgyakból álló értékes gyűjteményét. — A Mannheimben nemrég elhunyt magánzó A. Stern a városnak 8400 koronát hagyott azzal a kikötéssel, hogy ez az összeg képzőművészeti alkotások beszerzésére fordíttassék. — Essen

városa pedig O. Buddetől értékes Ludwig Richter gyűjteményt kapott. — A breslaui sziléziai múzeumot Fischer gazdagította értékes műgyűjteményével és 250.000 márka = 300.000 korona pénzbeli adománnyal. — Ime csak néhány példa, de szép és követésre méltó. — Külföldről egyebekben a következő feljegyezni valónk akadt. Különös jelenség mostanában Németországban a neves művészek vándorlása helyről helyre. Úgy látszik, hogy kevés a művész és sok a város, ahol igyekezet is van. Pedig hiába, ez a folytonos személycsere nem válik hasznára az ügynek. Olbrich például Darmstadtból Behrens helyére Düsseldorfba megy az iparművészeti iskola vezetésére. A bécsi Czeschka a hamburgi iparművészeti iskolához kapott meghívást és azt el is fogadta. — Bécsben a néhány nyilvános rajziskolát, amely minden fajta művészi törekedésnek istápolója volt a nagy közönség legkülönbözőbb rétegeiben, miniszteri rendelet folytán megszüntették. Helyettük iparosok számára különféle kurzusokat fognak nyitni. — A német ipariskolák 18-ik vándorgyűlésén Brémában az asztalos szakrajzolásra vonatkozó vezérelveket mondtak ki és fogadtak el. Ez elvek 12 pontban fogalmazva megtalálhatók a Kunstgewerbeblatt 12-ik (szeptemberi) számában. — Párisnak is van egy női iskolája, ahol iparművészeti rajzot és tervezést tanulnak a növendékek. Újabban fokozottabb mértékben fordulnak a csipke tervezése felé. — Drezdában műipari országos központot létesítettek, létesült pedig az 1906. évi drezdai iparművészeti kiállítás igazgatóságából. Célja ennek az intéző központnak az, hogy a műipari téren elért eddigi vívmányokat megszilárdítsa és egy további termékeny fejlődésnek útjait egyengesse. Ebből a szempontból első dolognak vélik a művészerők egyesítését és az iparosok, kereskedők és művészek közötti egyenetlenségek megszüntetését, ami mindenestre nehéz feladat. A nagy programot nem közhelhetjük; elég legyen, ha a tényt említjük föl. — Drezdában ezenkívül egy nagy iparművészeti vállalat is keletkezett „Raumkunst, Vereinigte Werkstätten für Kunstgewerbe“. Az új vállalat a művészi ipar minden ágát — természetesen kiváló művészek közreműködésével — gyakorolni fogja, de főtevékenységét művészi lakásberendezések alkotására helyezi. — Párisban a vidéki francia kisipar emelésére alakult egy szövetség. A provinciákban mindenfelé még a régi friss csapásokon haladó kisiparosoknak nagyobb fogalmat szándékozik létesíteni és ezáltal a régi és rossz alkotásoknak még mindig Párisból kiinduló mennyiségét csökkenteni. — Nem régen híre járt, hogy G. Vogt, a sèvres-i manufactur technikai igazgatójának a pâte tendre nevű lágy porcellán előállítására sok kísérletezés után közel áll a megvalósításhoz. Most ezt a hírt oda kell kiegészíteni, hogy az elveszett, de újra feltalált eljárás szerint készült első, már teljesen sikerült darabokat egy legközelebb Londonban tartandó kiállításon is be fogják mutatni és a Vogt által újra felfedezett eljárást liberális módon közzé fogják tenni. A régi, lágy porcellánból készült becses darabok az újonnan előállítandók által természetesen értékben azért mit sem fognak veszteni. — A kiállításügy fontos haladásáról hallunk. A német iparművészeti társulatok szövetkezete, amely 17 év óta áll

fenn és 17.600 taggal bír, utolsó ülésén abban állapodott meg, hogy a német iparművészet összműködésében a kézműiparral és művésztestülettel annyira megerősödött, hogy iparművészeti vagy hasonló szakkiállításokon díjak kiosztása fölöslegessé vált. A kiállítások akként alakuljanak, hogy a kiállítónak a kiállításon való részvétele már magában is kitüntetés. Azt reménylik, hogy ezen elv általános elfogadása után már legközelebbi alkalommal fogantatható is lesz. — A francia templomok műtárgyainak eltűnéséről A. Maurel érdekes cikket írt, amelynek lényege a következő. A nem régen Thomas által különféle templomokból ellopott tárgyak összege — amelyről az egész európai sajtóban említés volt — nézete szerint elenyésző a műtárgyak ama mennyiségéhez, amelyek utóbbi időben francia templomokból eltűntek. Bár elméletben a felügyeletet a kormány eszközli, valóságban a tárgyak őrzése mégis csak az illető plébánosokra maradt, és régiségkereskedők egész Európából automobilon faluról falura járva keresik és megveszik az értékes holmit. Kérdezzék meg azokat — írja — akik az utolsó években francia régiségkereskedőknél megfordultak, hogy mit láttak ott; mindenütt van templomi régiség és műtárgy. Franciaországban több mint 30.000 olyan templom van, amelyek a műtörténelem és régészet számára értékes tárgyakat őriznek. A felügyelet kivételének lehetetlensége tehát prédál adja a keresőknek és a gondatlanságnak. Ez az állapot a hatóságokat már régen nyugtalanítja; de ma úgyszólván épp oly tehetetlenek, mint ezelőtt húsz évvel, mikor a kettéválasztás még nem volt meg. Ha a dolog továbbra így marad, akkor faluban és városban egyaránt a templomokban csak annyi marad meg, amennyi a falhoz van erősítve és ami az istentisztelethez okvetlenül szükséges. Kétségtől különös állapot, amelyet azonban hazai viszonyaink érdekében is igen ajánlatos volna közelebbről szemügyre venni és a következtetéseket belőle levonni. — Kopenhágában szeptember hó 26-án megnyílt az új iparművészeti múzeum. Néhány nappal később a két dán iparművészeti egyesületnek közös kiállítását is megnyitották ugyancsak az iparművészeti múzeumban. A kiállítás azt mutatja, hogy a dán művészek nem igen hajhásszák a szenzációkat, hanem inkább a járt utakon haladnak. Munkáikat előkelő ízlés és gondos kivitel jellemzi. — Művészileg díszített látogatójegyeket óhajt létesíteni a grafikai és könyvipari akadémia Lipcsében; sőt már pályázatot is írtak ki erre a célra. — A halál ismét a tudományos és művészi világnak egyaránt kiváló emberét rabolta el: meghalt Adolf Furt-

wängler az 54 éves régész Athénben. A művészettudomány benne egyik legfényesebb elméjét és munkását veszíti el, aki csodálatos sokoldalúságával a legkisebb dolog iránt épp oly lelkesedéssel volt, mint a legfényesebb iránt és mindezt ama nagy egészbe tudta illeszteni, amelynek felépítése képezte élete célját. A görög művészet és kultúra nagy anyagát, amely az utolsó emberöltő alatt napfényre került, minden irányban teljesen ismerte és rendezte. Éles szemű kutató volt és nagy munkaerő, aki az újabb művészettel is foglalkozott és ez is okozta, hogy mindinkább vezetője lett a müncheni művészettudományi törekvéseknek.

SZAKIRODALOM.

DIE BILDENDE KUNST DER GEGENWART. Irta Dr. Jos. Strzygowski. XVI és 280 old. 8° 68 képpel. Leipzig, Quelle et Meyer. 1907. Ára 4.80 kor., kötve 5.76 kor.

A képzőművészetek jelen állapotának, helyzetének és problémáinak fejtegetése meglehetősen nehéz dolog, különösen akkor, ha a határok, mint a jelen könyvben, szűkek. Szerzőnk feladatát azonban kitünően oldotta meg. Az, amit például az építészetről mond (monumentális építészet, magánépítés) az mintaszerű; a festészetéről szóló fejezet szintén kiváló; s alapeszmél mellett a könyvnek majd minden oldalán elszórt gondolatok, megjegyzések, kész és becses ítéletekkel érdekes olvasmányt nyújtanak mindenkinek. A művészi iparról, az ékítményről, a rajzról, továbbá a szobrászművészetről írott fejezetek szintén érdekesek. Úgy hogy mindent összevéve a kis könyvet nemcsak olvasásra érdemesnek találjuk, hanem mint oly irónak alkotását, aki gondolkodásra serkent is, egyszerűsmind ajánljuk is. A függelék szorosan már nem tartozik a könyv tárgyához, s inkább a kérdéseknek az aktuális térre való alkalmazását mutatja, s mint ilyen akár el is maradhatott volna, de azért a könyv értékét nem befolyásolja vagy csökkentí. A képek jók, valamint a könyvnek megjelenése és kiállítása is figyelemreméltó.

CSIZIK GYULA.

